

כי הם חיינו

אל מן ה"חפץ חיים" הגיע פעם איכר יהודי והוא להוציא את בנו הלומד בישיבה, כדי שיוכל לעזור לו בעסקיו המסועפים בתחום הירקות.

"ומדוע תרצה להפסיקו מלימוד התורה?" הקשה הכהן הגדול בקול רך.

האיכר כחכח בגרונו. "האמת רבי", אמר כמו מתנצל, "בני זה אינו מצליח באופן מיוחד בישיבה. הוא נחשל ומדשדש אי שם בשוליים..."

"וזה סיבה מספיק טובה לדעתך לנתקו ממקור החיים שלו, מתורת ד'?" החפץ חיים, במידת האמת שבערה בעצמותיו, לא הבין את פשר הנימוק.

האיכר החליט לפשט את טענותיו בשפתו הישירה והמגושמת:

"הבינו, נא, הלא רבי עקיבא אייגר כבר לא יצא ממנו..."

"ה'חפץ חיים' חיך אליו את חיוכו הטוב. 'תמהני עליך רבי יהודי, על כי בוחר אתה עבורו שיעסקו כשוליה של תגרין.' 'כלומר?' האיכר לא ירד לסוף דעתו הגדולה.

"כלומר, הלא רוטשילד גדול כבר לא ייצא ממנו, האין כך?"

"אבל רבי, מה ההשוואה?" התנצח האיכר, "הלא הוא צריך לעבוד בשביל לחיות!"

עיניו הטובות של ה"חפץ חיים" חדרו אל ליבו של האיכר שעה שהפטיר לעברו: **"גם ללמוד תורה הוא צריך בשביל לחיות!"**

(מובא בעלון "חזו בני", 7, וארא תשע"ד)

כה תאמר לבית יעקב

"כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל"

בני ישראל הגברים מתבקשים ללמוד תורה בפועל וללמד את בניהם אחריהם. כך הם מנחילים להם את התורה.

לעומת זאת, הדרישה מ"בית יעקב", מהנשים, היא לבנות את הבית. ליצור בבית אווירה של תורה, לדאוג שהרקע הכללי יהיה ספוג באהבת תורה, יראת שמים ומידות טובות, לסייע לילדים להפנים את חשקת התורה. האמא היא זו שמשדרת לילדיה שלימוד התורה הוא עיקר תפקידו של האדם בחיים. היא זו שמשדלת להאחיב עליהם את לימודם בכל דרך.

במעמד הר סיני פנה הקב"ה תחילה אל הנשים "כה תאמר לבית יעקב", ורק אחר כך "ותגיד לבני ישראל". הייתה לכך סיבה מיוחדת. הנהגת בתי ישראל תלויה בנשים. הן התורמות את חלקן המכריע בראשית החינוך של ילדיהן. קבלת התורה של הדורות הבאים, תלויה באופן קבלתה על ידי הנשים - האמהות, ובדרך הנחלתה באמצעות חינוך הילדים מקטנותם.

(הרב ישראל פולק, "המנוע של עם ישראל", מרווה לצמא עשרה בטבת תשע"ה, עמ' 5)

אהבת תורה יוקדת

צמיחתו של המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל נזקפה רבות לזכותו של אימו הצדקנית ע"ה.

בעיירה שבה גדל לא היה תלמוד תורה לנערים הבוגרים, וגם לא ישיבה לבחורים. אחותו של רבי מאיר זכרה גם בגיל מבוגר מאוד, לאחר למעלה משבעים שנה, כיצד אמה דאגה לילדים, וכיצד הייתה חוזרת ומקוננת: "מה יצא מהילדים האלה כאן, בעיירה של 'עם-ארצים'? האם יגדלו ל'עם-ארצים', מומחים למשחקי אבנים וקרשים?"

האם החליטה לעשות מעשה. היא שכרה מלמד, מורה פרטי שילמד את בניה גמרא. היא צרפה פרוטה לפרוטה, ובעת הצורך אפילו ויתרה על מנת הלחם שלה לשם כך. היא נותרה רעבה, ובלבד שיהיה סכום מספיק עבור המלמד.

גם דרכו של רבי מאיר זצ"ל לא הייתה קלה. בשל גילו הצעיר (פחות מגיל בר מצווה), סרב ראש הישיבה לקבלו לישיבה שבעיר הסמוכה לעיירת מגוריו. רק לאחר חודשים ארוכים של לימוד עצמאי ללא כל תנאי מחיה בסיסיים הצליח להתקבל.

את השאיפה העיקשת ללמוד תורה, ואת הכוח להתגבר על כל המכשולים שעמדו בדרכו שאב ממסירות נפשה של אימו, מאהבת התורה שבה ומשאיפתה כי ילדיה ילמדו ויהיו תלמידי חכמים. שאיפה זו עברה לילדים ונספגה בנפשם. רבי מאיר לא שכח לה זאת, ועד ימיו האחרונים היה חוזר ומספר עליה באהבה ובהכרת תודה עמוקה.

אותה אהבת תורה נקלטה גם בלב אחותם, גרוניה, אשר במסירות נפש עצומה שמרה אחר כך על קיום המצוות לאורך כל שבעים שנות הרדיפה של השלטון הקומוניסטי.

(שולמית אזרחי / הנביע שעלה על גדותיו, עמ' 16)

כאשר שאלו פעם את הרבנית נויבירט ע"ה (מבני ברק), ממי שאבה את אהבת התורה המופלגת שלה, השיבה בסיפור על סבתה לבית שטיינהרט, שכאשר היו בניה חוזרים מהישיבות ל"בין הזמנים", הייתה מקבלת את פניהם בחיבה ובאהבה, אבל אמרה להם: "לפני שתספרו לי מה היה בישיבה, וכיצד עבר עליכם ה'זמן', אני רוצה שתלמדו עשרים דקות, ואני אשב לצידכם ואשמע את ניגון הלימוד..."

הסבתא אמרה עוד לילדיה: את המצווה הזו של השבת הגמרא לארון הספרים תשאירו לי. אני רוצה להחזיר את הגמרות ולנשקן...

(הרב מ"מ צורן / קול ברמה 300, טבת תשע"ה, עמ' 7)

"הקו שלך" - מגוון שלוחות המכילות תוכן עשיר ומרתק לנשים, שיעורי השקפה והלכה וסיפורים על נשים גדולות, בעברית, באנגלית וביידיש. חייגי: 054-8529999 / 072-2442494

צ'ם בישראל

הגות ומחשבה לנישות ישראל